

Список використаної літератури

1. Вища освіта в Україні: зміни через війну: аналітичний звіт / Є. Ніколаєв, Г. Рій, І. Шемелинець. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2023. 94 с. – С. 33-36.
2. Освіта в умовах війни: реалії, виклики та шляхи подолання: матеріали II Форуму академічної спільноти (20–24 червня 2022 року, м. Дніпро; Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури») / Упоряд. М. В. Савицький, І. П. Мамчич. Дніпро: ДВНЗ «ГДАБА», 2022. 152 с. – С. 56-69.
3. «Освітня аналітика кризь призму війни»; за редакцією Шевчук І. Б. і Шевчук А. В. <file:///C:/Users/Admin/Downloads/1420-Текст%20статті-1365-1-10-20220708.pdf>
4. Грузинська І. Проблема емоційного реагування на стресові ситуації в умовах воєнного стану. Вісник НАУ. Серія : Педагогіка. Психологія. 2022. 2(21). С. 97–107.
5. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
6. Освітній процес в умовах воєнного стану в Україні : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 3 травня – 13 червня 2022 року. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 504 с. – С. 150-154.

АКТУАЛЬНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЯКИМИ МАЄ ВОЛОДІТИ
КОЖНИЙ ВИКЛАДАЧ

Каськова Л.Ф., Павленкова О.С., Амосова Л.І., Уласевич Л.П., Садовські М.О.

Полтавський державний медичний університет

Метод навчання – це спосіб спрямованої, упорядкованої взаємодії викладача і здобувачів освіти для досягнення поставлених цілей навчальної дисципліни. Натепер застосовують досить багато різноманітних методів (наочні, словесні й практичні).

Ключові слова: метод, навчання, викладач, здобувач освіти, результат.

The teaching method is a method of directed, orderly interaction between the teacher and students to achieve the goals of the educational discipline. Currently, there are quite a few different methods (visual, verbal and practical).

Keywords: method, training, teacher, student of education, result.

Мета словесного методу – повідомлення, інформування навчального матеріалу. До словесних методів належать розповідь, інструктаж, бесіда, пояснення, дискусія, диспут, лекція, робота з підручниками й посібниками.

Перевагами цього методу визнано інформативність, забезпечення пізнавальної діяльності слухачів, вплив на емоційну й інтелектуальну сфери здобувачів одночасно, виховний аспект, демонстрування культури мовлення викладача [1].

Недоліки методу полягають у тому, що не всі люди є аудіалами і деяким важко засвоювати почуту інформацію.

Наочний метод навчання – демонстрація, ілюстрування, самостійне спостереження. Перевагами методу вважають широкий спектр демонстрування матеріалу викладачем за допомогою презентації, відео, фільмів, макетів, муляжів, фантомів, моделей, дошок, стрічок новин, інстаграм-стрічки, віртуальних екскурсій, квестів, ребусів, пазлів, інтерактивних карт, ментальних мап [5]. Метод найкраще підходить візуалам, що зумовлено фізіологією людської пам'яті – здатністю запам'ятати близько 80 % побаченого, оскільки побачене впливає на емоційно-чуттєву складову людини, підвищуючи ефективність навчання. Принцип наочності розробив педагог Я.А.Коменський [8].

Практичні методи навчання – це, майже завжди, активність. Концепція «активних» методів навчання виникла на протигагу традиційним методам, за яких студенти пасивно отримували інформацію в процесі здобуття знань. Активні методи навчання покликані забезпечити кращі результати в опануванні професійних навичок студентами, їхня діяльність продуктивніша і більш творча.

Такі методи поєднують як індивідуальні, так і колективні форми засвоєння знань, опанування вмінь і навичок [7]. Практичні методи представлені дидактичними іграми, алгоритмічним навчанням, розв'язуванням проблемних ситуацій, розвивають увагу і спостережливість.

Методи активного навчання поділяють на імітаційні (аналіз конкретних ситуацій, імітаційні вправи, ігрове проектування, рольові, ділові ігри) і не імітаційні (проблемні лекції, лабораторні заняття, практичні заняття, семінари, дипломні, курсові роботи, науково-практичні конференції, групові дискусії, науково-дослідна робота тощо).

На нашу думку, викладач має постійно оновлювати свої методи навчання й використовувати на заняттях і традиційні, і новітні методи й методичні напрацювання сучасних педагогів [3]. Отож, навчання має бути інтерактивним (походить від англійського слова «interact», де «inter» – взаємний, «act» – діяти), отже, інтерактивний – це здатний взаємодіяти в режимі бесіди, діалогу з чимось (комп'ютером) або з кимось (людиною).

Інтерактивне навчання – це форма організації навчання, за якої студенти й викладачі спілкуються, обмінюються ідеями і досвідом, співпрацюють і досягають спільних результатів [6]. Студенти й викладачі беруть участь у спільній навчальній діяльності на рівних засадах.

Приклади методу, спрямованого на розвиток і активізацію критичного мислення, компетентності студентів в аналізі, оцінці й узагальненні фактів:

1. SWOT-аналіз. Цей метод базується на чотирьох ключових словах, які є абrevіатурами Strengths (сильні сторони), Weaknesses (слабкі сторони), Opportunities (можливості) та Threats (загрози), дозволяє візуально представити інформацію, проаналізувати сильні та слабкі сторони й визначити конкурентні переваги [4].

2. Мозковий штурм – це метод, заснований на швидких і стислих відповідях учасників. Обрана проблема записується перед ними на дошці або папері. Усі учасники формують ідеї для розв'язання проблеми і записують їх на дошці. Насамкінець проводиться загальний аналіз.

Приклад методів навчання, які спрямовані на усвідомлення наслідків, з акцентом на розвиток відповідальності, прийняття рішень, вибору і оцінки:

1. «Шість капелюхів» – здобувачів розділяють на групи, кожна з яких отримує "капелюх" певного кольору. Білий капелюх – учасники пояснюють ситуацію, використовуючи лише факти й цифри. Команди в жовтих капелюхах отримують запитання для роздумів. Червоний капелюх – учасники мають представити емоційні аспекти або ключові моменти, безпосередньо пов'язані з темою. Зелений капелюх – учасники думають про позитивні аспекти теми. Синій капелюх – учасники підсумовують сказане і підбивають підсумки.

2. Проектна робота. Освітній проект передбачає комплексний характер діяльності всіх його учасників (студенти застосовують свої знання і вміння для розв'язання проблем сьогодення, підвищуючи рівень відповідальності в процесі роботи).

Приклади методів, що мають на меті розвивати увагу, емоції й досвід здобувачів, а також спонукати їх до дії:

1. Гейміфікація, тобто використання ігрових методів у неігрових контекстах для залучення користувачів до розв'язання проблем. Технологія заохочує до експериментів і дискусій.

2. Інформаційно-комунікаційні технології – охоплюють роботу з інтерактивними картами, пошук інформації у віртуальних словниках, роботу з різними додатками й сучасним програмним забезпеченням.

3. Комплексні методи викладання – урок-спектакль, урок-літературне кафе, урок-вистава, урок-експеримент, урок-аукціон, урок-подорож, урок-суд, урок-ділова зустріч тощо.

4. Інноваційні (новітні) форми роботи з інформацією, їх структурування (ментальні карти, скрайбінг, сторітелінг, портфоліо, відеоогляди).

Отже, натеper використовується велика кількість різноманітних методів навчання, які можуть бути застосовані науково-педагогічними працівниками. Ці методи охоплюють класичні й традиційні напрями, а також інноваційні технології й здобутки суспільства, які допомагають здобувачам освіти в засвоєнні знань.

Список використаної літератури

1. Гірник, Г. Є. Педагогічна та комунікативна культура викладача вищого медичного закладу як складові педагогічного іміджу / Г. Є. Гірник // Арх. клініч. медицини. – 2015. – № 1. – С. 61–63.
2. Євтушенко Г. В., Бабошко А. І., Бушля Д. І. Імідж сучасного викладача: сутність та особливості формування. Глобальні та національні проблеми економіки, 2016. Вип. 11. С. 634–638.
3. Ждан В. М. Формування сучасного іміджу викладача вищої школи / В. М. Ждан, Є. М. Кітура, М. Ю. Бабаніна, О. А. Кир'ян, М. В. Ткаченко // Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: зб. статей VI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 25–26 листопада 2021 р. – Полтава, 2021. – С. 10–13.
4. Ільченко В. І. Імідж педагога в сучасному світі / В. І. Ільченко, К. В. Пікуль, К. Ю. Прилуцький, Л. М. Горіздра, А. М. Дуднікова // Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: зб. статей VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 24–25 листопада 2022 р. – Полтава, 2022. – С. 270–273.
5. Лещенко Т. О. Візуалізація навчального продукту в розв'язанні проблем вивчення медичної термінології / Т. О. Лещенко, В. Г. Юфименко, В. О. Курило // Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика: зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 22 березня 2023 р.). – Полтава: ПДАУ, 2023. – С. 276–280.
6. Лещенко Т. О. Використання інфографіки для підвищення ефективності та результативності навчання української мови / Т. О. Лещенко, В. Г. Юфименко // Сучасні тренди розвитку медичної освіти: перспективи і здобутки : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 24 березня 2022 р. – Полтава, 2022. – С. 164–166.
7. Перспективи застосування інформаційних технологій у навчальному процесі лікарів-стоматологів / Л. Ф. Каськова, О. Ю. Андріянова, Л. І. Амосова [та ін.] // Сучасні тренди розвитку медичної освіти: перспективи і здобутки : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 24 березня 2022 р. – Полтава, 2022. – С. 132–133.
8. Хміль О. В. Сучасні підходи до оптимізації навчального процесу на кафедрі дитячої терапевтичної стоматології / О. В. Хміль, Л. І. Амосова, Л. Ф. Каськова // Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика: матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 19 березня 2020 р. – Полтава, 2020. – С. 238–239.